

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem Janem Ferneckým ve věci

žalobkyně: **O. B.**, státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Poděbradská 5, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který spočíval ve vrácení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu z 10. 4. 2026, evidované pod sp. zn. OAM-0387390/DO-2026, pro její nepřijatelnost

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni dne 10. 4. 2026 vrátil její žádost o dočasnou ochranu, evidovanou pod sp. zn. OAM 0387390/DO-2026, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu z 10. 4. 2026, zaevidované pod sp. zn. OAM 0387390/DO-2026.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Odůvodnění:**I. Podání stran**

1. Žalobkyně se žalobou podanou 16. 4. 2026 domáhá určení, že zásah žalovaného, kterým jí vrátil žádost jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (lex Ukrajina), byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv a přikázal mu obnovit stav před zásahem. Připomínané ustanovení označila za rozporné s unijním právem, k čemuž odkázala na judikaturu zdejšího soudu, potažmo Nejvyššího správního soudu (NSS). Žalobkyně rovněž upozornila na přednostní povahu věci a navrhl nařízení předběžného opatření, nařizujícího strpění jejího pobytu na území.
2. Popsala, že z Ukrajiny uprchla 28. 2. 2022 do Polska, kde získala dočasnou ochranu (pobytové oprávnění za tímto účelem). V červenci 2022 se vrátila na Ukrajinu, nicméně v lednu 2026 z ní vycestovala a přijela do České republiky. Zde požádala o dočasnou ochranu dvakrát. V prvním případě bylo pozdější správní řízení ukončeno pro nedoložení podkladů. Proto o ní požádala opětovně.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě z 28. 4. 2026 setrval na tom, že byl naplněn důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Žalobkyně figurovala v Platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany (TPP) s dočasnou ochranou vyznačenou v Polsku s poznámkou „ia“ (inactive). Je tedy zřejmé, že jí dříve bylo uděleno povolení za účelem dočasné ochrany, jakkoli nyní již není platné. Dále k tomuto důvodu nepřijatelnosti žalovaný argumentoval podobně jako v mnoha jiných obdobných případech. Akcentoval pak potřebu obrátit se na Soudní dvůr EU (SDEU) s předběžnou otázkou, neboť dosavadní výklad českých správních soudů nepovažuje za nepochybný; upozornil též na praxi v Německu. Současné předložil spisový materiál.

II. Posouzení věci soudem

4. Ve věci samé soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, s čímž účastníci řízení souhlasili (souhlas žalobkyně byl presumován). Soud neshledal potřebu nařídit jednání ani pro potřeby dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, jež žalobkyně podala u žalovaného a který jí žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma stranám z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný; sporná mezi nimi nejsou ani jiná skutková tvrzení. Posouzení důvodnosti žaloby záleží v zodpovězení právní otázky.
5. Žaloba je včasná a přípustná [srov. rozsudek NSS z 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS]. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky nutno splnit kumulativně. Není-li, byť jen jediná z podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

6. V této věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jejích práv. Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (rozsudek NSS z 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu žalobkyni vrátil jako nepřijatelnou.
7. Soud připomíná, že dle § 5 odst. 1 lex Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, mimo jiné jestliže
 - b) je podána cizincem, který není uveden v § 3,
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
 (zvýraznění doplnil soud)
8. Dle formuláře byla žádost žalovaným odmítnuta podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, čemuž odpovídá i tvrzení žalobkyně, že jí dříve byla udělena dočasná ochrana v Polsku (potvrzuje to i žalovaný ve svém vyjádření k žalobě).
9. Jelikož je zjevné, že žalovaný si ani po již uběhlé době neosvojil závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina, soud mu i v kontextu nynějšího případu připomíná oběma stranami zmiňovaný rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva* (C-753/2023), na nějž NSS navázal „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích z 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, již cit. 1 Azs 174/2024, či z 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, a mnoho dalších. Zdejší soud již zohlednil rovněž navazující argumentaci žalovaného (za všechny srov. nedávný rozsudek z 13. 4. 2026, čj. 48 A 8/2026-17).
10. Ty samé výtky, které žalovaný repetitivně snášel proti závěrům ustálené judikatury stran institutu nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina, přitom provází i nynější případ. Na posouzení žaloby totiž plně dopadají východiska dřívější „dubnové“ judikatury. Ta se uplatní zejména s ohledem na konstrukci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, který stejně jako u nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d), z věcného přezkumu diskvalifikuje žádosti cizinců, jež *jsou* nebo *byli* držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (**první podmínka**). K této samostatné původní (byť formulačně upravené) podmínce [oproti § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina] pak v podobě nepřijatelnosti dle písm. f) přibyla další nová podmínka, aby žádosti o dočasnou ochranu, která splnila první podmínku, předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina, kterým Ministerstvo vnitra zpraveno Evropskou komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (k této **druhé podmínce** viz dále).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

11. Nejdřív stručně k **první podmínce**. První část § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje pouze reformulované a navzájem sloučené podmínky nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Dle soudu tedy nadále zůstává klíčovým, že cizinci (žadatelé) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, a to pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Současně s tím žadateli vzniká také nárok zvolit si hostitelský členský stát. Nebude-li pak vůči němu uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká mu pak rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU. Jinak by výlučka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl. Skutečnost, že směrnice o dočasné ochraně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamená, že jej zakazuje, jak dříve mylně namítal žalovaný.
12. Optikou první podmínky žalobkyně splňuje výše uvedená kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. V opačném případě by jí pobytové oprávnění za jejím účelem předtím ani polské orgány neudělily. Žalovaný ani v nynější věci nevyvrátil závěry judikatury, dle nichž žalobkyně mohla opětovně žádat o dočasnou ochranu v ČR (sekundární pohyb). Jeho postup nelze akceptovat tím spíše v situaci, kdy pobytové oprávnění v Polsku už netrvá. V důsledku toho žalobkyně povolením za účelem dočasné ochrany aktuálně vůbec nedisponuje. O správnosti dosavadních judikатурních východisek tak nelze mít alespoň v tomto případě nejmenší pochybnosti a rozumně je nemůže mít ani žalovaný. S významem bodu 30 odůvodnění rozsudku *Krasiliva* se dřívější judikatura již též vypořádala, totéž platí pro dopady prováděcího rozhodnutí rady (EU) č. 2025/1460. Soud nepřehlédl zaslané rozhodnutí německého orgánu potvrzující dle žalovaného jeho pohled, nicméně toto jediné rozhodnutí jednoho okresního úřadu nemůže na výše uvedeném nic změnit. Nehledě na to, že se týkalo případu trvající dočasné ochrany žadatele (pobytového oprávnění za tímto účelem) v jiném členském státě, tedy situace odlišné. Pouze na okraj pak soud dodává, že z předmětného rozhodnutí vyplývá, že daný orgán změnil svou praxi po vydání prováděcího rozhodnutí 2025/1460, do té doby zjevně postupoval jinak než žalovaný, jehož pozici tak ani tento podklad nutně jenom nepřidává.
13. Žalobkyně svými námitkami úspěšně zpochybnila základní předpoklad, jehož je třeba k tomu, aby mohla být její žádost nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina.
14. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani nově „přidaná“ **druhá podmínka**, kdy v důsledku novely č. 314/2025 Sb., která do lex Ukrajina vložila § 5 odst. 1 písm. f), žalovaný mohl od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, *poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3*. Tuto druhou podmínku aktivují správní orgány, konkrétně žalovaný, a to tím, že Evropské komisi doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Judikatura zdejšího soudu již dovodila, že daná podmínka nepřináší jinou „kvalitu“, pokud jde o dřívější závěry soudů.
15. Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou *blíží* oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak uvedl zdejší soud v rozsudcích z 21. 10. 2025, čj. 17 A 123/2025-26, nebo z 10. 11. 2025, čj. 18 A 102/2025-21, jde o žádost

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je politickým (nikoli právním) aktem, z něhož bez dalšího nelze dovozovat legislativní důsledky, tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Čl. 25 odst. 3 směrnice předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita, mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě vytvoření „nepřekročitelné procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity (argument *a maiori ad minus*). Alespoň prozatím tento nový důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v právu EU, které stanoví *minimální* požadavky stran dočasné ochrany. V právu EU tedy nemůže vyvolávat ani žádné právní účinky. Proto nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s novým § 3 odst. 3 lex Ukrajina.

16. Tento důvod nepřijatelnosti proto není způsobilý odůvodnit plošné odmítání žádostí pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení. V tomto rozsudku uvedené závěry již ostatně stihl opakovaně potvrdit i NSS (v podrobnostech rozsudek z 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-23, ale též rozsudky z 30. 1. 2026, čj. 8 Azs 183/2025-23, z 12. 2. 2026, čj. 7 Azs 244/2025-22, či z 23. 2. 2026, čj. 4 Azs 251/2025-31).

III. Závěr a náklady řízení

17. S ohledem na výše uvedené soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil její žádost jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a obnovit stav před vrácením žádosti. Soud dodává, že jinými případnými důvody nepřijatelnosti se nezabýval, neboť na jiné důvody žalovaný ve formuláři žádosti neupozornil. Neshledá-li žalovaný jiný důvod nepřijatelnosti, bude dále povinen postupovat dle zmiňovaného rozsudku NSS 1 Azs 174/2024, potažmo 5 Azs 248/2025.
18. Vzhledem k uvedenému soud neshledal nejmenší důvod podávat SDEU předběžnou otázku; není tak ostatně povinen učinit. Jelikož soud rozhodl bez zbytečného odkladu již ve věci samé, nerozhodoval o návrhu žalobkyně na nařízení předběžného opatření.
19. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto by jí podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náleželo právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem důvodně vynaložila. Vzhledem k tomu, že byla od poplatkové povinnosti osvobozena a u soudu neuplatnila jiné náklady (byla zastoupena neziskovou organizací), soud jí žádnou náhradu nákladů řízení nepřiznal (srov. rozsudek NSS z 25. 8. 2015, čj. 6 As 135/2015-79, č. 3344/2016 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, který o ní též rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. Kasační stížnost by svým významem měla podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Nesplní-li povinný (žalovaný) dobrovolně, co mu ukládají výroky vykonatelného rozhodnutí, může oprávněný (žalobkyně) podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Praha 14. května 2026

Mgr. Jan Fernecký v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.